

ฝ่าฝืนใช้ทางห้าม : ชีมอเตอร์ไซค์ประสภภัย อ่างไม่มีแสงไฟ ... ใครรับผิดชอบ ?

โดย นายปกครอง

“คืนที่ไร้แสงไฟ วันที่ใจมัวหม่น ขอเพียงใครสักคน ห่วงใยกัน ...” นายปกครองไม่ได้กำลังตรามาคิดถึงใครสักคนอยู่นะครับ แต่ชื่นชอบพีเบิร์ดเลยเปิดเพลงคลอในระหว่างขับรถเพื่อไปซื้อหลอดไฟมาเปลี่ยนแทนดวงที่เสียหน้าบ้าน แต่จะว่าไปก็ช่างเข้ากับบรรยากาศอึมครึมข้างหน้าเสียจริง ๆ ครับ ฝนก็จะตกแถมมองไปเห็นแสงไฟสลัว ๆ ช่างทาง ดิดบังดับบ้างอยู่เป็นระยะ ทำให้ท้องถนนมืดเสียจนต้องพึ่งสายตาขับรถอย่างระมัดระวังกันเลยทีเดียว พลันนึกคิดว่าจะต้องแจ้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้เข้ามาช่วยดูแลแก้ไขเสียหน่อย และพลางให้นึกย้อนไปถึงคดีปกครองเรื่องหนึ่งที่เกิดเหตุขึ้นบนท้องถนนที่ไร้แสงไฟเช่นนี้ จึงอยากที่จะนำมาเล่าสู่กันฟังครับ ...

เหตุของคดีเกิดขึ้น ... เมื่อเช้ามีวันหนึ่ง ผู้ฟ้องคดีได้ขับขี่รถจักรยานยนต์หรือมอเตอร์ไซค์เพื่อไปทำบุญที่วัด โดยมีบุตรชายนั่งซ้อนท้ายมาด้วย และใช้ช่องทางหลักซึ่งเป็นถนนหลวงที่มีป้ายห้ามรถจักรยานยนต์ใช้ทางดังกล่าว เมื่อมาถึงจุดเกิดเหตุปรากฏว่าเสาไฟฟ้าจำนวน 3 ต้น ไม่มีแสงไฟส่องสว่างทำให้บริเวณดังกล่าวมืดมาก ประกอบกับอยู่ระหว่างการปรับปรุงซ่อมแซมผิวถนนโดยการลาดยาง ทำให้พื้นถนนมีความต่างระดับกัน เป็นเหตุให้รถจักรยานยนต์ของผู้ฟ้องคดีกระแทกกับเนินลาดยางอย่างรุนแรงจนเสียหลักล้มลงและสิ้นใจ ผู้ฟ้องคดีและบุตรชายได้รับบาดเจ็บและรถจักรยานยนต์ได้รับความเสียหาย

ผู้ฟ้องคดีเห็นว่า สาเหตุของการเกิดอุบัติเหตุในครั้งนี้มาจากการที่กรมทางหลวง (ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 1) และแขวงทางหลวง (ผู้ถูกฟ้องคดีที่ 2) ไม่จัดให้มีสัญญาณไฟหรือเครื่องหมายเตือนให้ผู้ใช้เส้นทางได้เห็นในระยะไกลว่าถนนบริเวณนั้นมีการซ่อมแซมผิวถนน รวมทั้งไม่จัดให้มีแสงไฟส่องสว่างบริเวณที่เกิดเหตุ อันเป็นการละเลยต่อหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติ **จึงนำคดีมาฟ้องต่อศาลปกครอง** ขอให้ผู้ถูกฟ้องคดีทั้งสองในฐานะหน่วยงานต้นสังกัดของเจ้าหน้าที่ผู้มีหน้าที่ดำเนินการดังกล่าวชดใช้ค่าเสียหายแก่ตน

คดีนี้ ศาลปกครองสูงสุดพิจารณาแล้วเห็นว่า ... เมื่อข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า บริเวณที่เกิดเหตุได้มีการติดตั้งเครื่องหมายป้ายลดความเร็ว กรวยยางสี่เหลี่ยม ไฟกระพริบ และลูกศรชี้แสดงการห้ามใช้ทางตรงจุดที่ถนนเสียหายเพื่อรอการปรับปรุงซ่อมแซม อันเป็นไปตามมาตรฐานความปลอดภัยในการปฏิบัติงานซ่อมบำรุงรักษาทางแล้ว

แต่ปรากฏว่า บริเวณดังกล่าวมีแสงสว่างไม่เพียงพอต่อความปลอดภัยในการสัญจร อันถือได้ว่าเจ้าหน้าที่ของแขวงทางหลวงไม่ทำการบำรุงรักษาทางหลวงที่ตนรับผิดชอบให้มีแสงสว่างเพียงพอ เพื่อให้เกิดความปลอดภัยในการสัญจรและไม่เกิดอันตรายแก่ผู้ใช้ทาง **จึงเป็นการละเลยต่อหน้าที่** ในความรับผิดชอบตามข้อ 19-33 (1) ของกฎกระทรวงแบ่งส่วนราชการกรมทางหลวง กระทรวงคมนาคม พ.ศ. 2552 (ใช้บังคับในขณะเกิดเหตุพิพาท)

อย่างไรก็ตาม เมื่อผู้ฟ้องคดีพักอาศัยอยู่ใกล้บริเวณที่เกิดเหตุและได้ใช้เส้นทางนี้มาก่อนย่อมต้องทราบว่าถนนดังกล่าวมีการปรับปรุงซ่อมแซมผิวถนนเป็นระยะ ๆ และให้รถยนต์มีสิทธิใช้ช่องทางหลัก ซึ่งจะต้องใช้ช่องจราจรที่มีได้มีการปรับปรุงซ่อมแซมผิวถนนเท่านั้น ผู้ฟ้องคดีจึงต้องใช้ความระมัดระวังในการขับขี่รถจักรยานยนต์ โดยปฏิบัติตามกฎจราจรอย่างเคร่งครัด

การที่ผู้ฟ้องคดีขับขี่รถจักรยานยนต์มุ่งหน้าไปยังวัดแห่งหนึ่งซึ่งอยู่ฝั่งเดียวกับถนนในช่องทางคู่ขนาน โดยที่ทางคู่ขนานก็ยังสามรถใช้วิ่งสัญจรได้เป็นปกติ จึงไม่มีเหตุผลความจำเป็นอื่นใดที่จะต้องเสี่ยงไปขับขี่รถจักรยานยนต์ในช่องทางหลัก ทั้งที่มีการติดตั้งป้ายห้ามรถจักรยานยนต์เข้าใช้ทางหลักไว้ อันเป็นพฤติการณ์ที่นำมาซึ่งความเสี่ยงภัยในลักษณะที่จะก่อให้เกิดความไม่ปลอดภัย

ต่อตนเองและบุตรชายซึ่งเป็นผู้โดยสาร รวมทั้งผู้อื่นที่ใช้ช่องทางหลักอีกด้วย และเป็นการฝ่าฝืนเครื่องหมายจราจรที่กำหนดมาตรฐานความปลอดภัยของบุคคลทั่วไปบนทางหลวงแผ่นดินที่วิญญูชนพึงปฏิบัติตามกฎจราจรตามมาตรา 422 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

ดังนั้น แม้ในวันเกิดเหตุบริเวณดังกล่าวจะไม่มีแสงสว่างจากเสาไฟฟ้าซึ่งเกิดจากการที่เจ้าหน้าที่ไม่ได้บำรุงรักษาเสาไฟฟ้าให้ส่องสว่าง อันเป็นการละเลยต่อหน้าที่ก็ตาม แต่ก็ไม่ปรากฏว่ามีการเกิดอุบัติเหตุรายอื่น ความเสียหายที่ผู้ฟ้องคดีได้รับจึงเป็นผลโดยตรงมาจากการกระทำโดยประมาทเลินเล่อของผู้ฟ้องคดีเอง มิได้เป็นผลโดยตรงมาจากการที่เจ้าหน้าที่ของแขวงทางหลวงละเลยต่อหน้าที่แต่อย่างใด กรณีไม่ถือเป็นการกระทำละเมิดต่อผู้ฟ้องคดีตามมาตรา 420 แห่งประมวลกฎหมายเดียวกัน กรมทางหลวงในฐานะหน่วยงานของรัฐต้นสังกัดไม่จำเป็นต้องรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่ผู้ฟ้องคดี ศาลปกครองสูงสุดพิพากษากลับคำพิพากษาของศาลปกครองชั้นต้นเป็นให้ยกฟ้อง (คำพิพากษาศาลปกครองสูงสุดที่ อผ. 27/2567)

คดีดังกล่าว ... แม้ศาลจะวินิจฉัยว่าหน่วยงานของรัฐละเลยต่อหน้าที่ในการบำรุงรักษาเสาไฟฟ้าให้ส่องสว่างในบริเวณที่เกิดเหตุ แต่ศาลเห็นว่าอุบัติเหตุที่เกิดขึ้นเป็นผลโดยตรงมาจากความประมาทเลินเล่อของผู้ขับขี่รถจักรยานยนต์ซึ่งฝ่าฝืนป้ายห้ามโดยขับขึ้นช่องทางหลัก ทั้งที่ไม่มีเหตุผลความจำเป็น เพราะสามารถใช้ช่องทางคู่ขนานได้ กรณีจึงไม่อาจถือว่าหน่วยงานของรัฐกระทำละเมิดต่อผู้ฟ้องคดี อันนำมาสู่บทสรุปของคดีที่ว่า **“แม้ไร้แสงไฟ แต่ใช้ทางห้าม เมื่อประสบภัยพาล ... หน่วยงานไม่ต้องรับผิด”**

คดีนี้นับว่าเป็นอุทาหรณ์เตือนใจทั้งหน่วยงานของรัฐและผู้ใช้ทางสัญจรทุกท่าน ให้ตระหนักถึงความปลอดภัยบนท้องถนน และปฏิบัติตามกฎจราจรอย่างเคร่งครัด โดยหน่วยงานของรัฐในฐานะผู้มีหน้าที่ดูแลรักษาความปลอดภัยในการใช้ถนนหนทางแก่ประชาชนต้องไม่ละเลยต่อหน้าที่ในการบำรุงรักษาทางหลวง หมั่นตรวจตราและซ่อมแซมกรณีที่มีอุปกรณ์ชำรุดบกพร่อง เช่น ดูละช่องมแซม โคมไฟริมทางให้มีแสงสว่างเพียงพอ ติดตั้งสัญญาณเตือนบริเวณที่มีการก่อสร้างปรับปรุงถนน ฯลฯ ซึ่งปัจจุบันจะพบว่าการก่อสร้างปรับปรุงถนนอยู่หลายแห่ง โดยบางจุดก็ยังมีมาตรการเพื่อความปลอดภัยของผู้ใช้ทางที่ไม่เพียงพอ หรือเกิดจุดอับสายตาที่ยังขาดการติดตั้งป้ายหรือสัญญาณเตือน หรือบางพื้นที่ยังขาดแสงไฟที่นอกจากจะเสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุแล้ว ยังเสี่ยงต่อการเกิดอาชญากรรมอีกด้วย

มาช่วยกันใส่ใจให้เป็น **“คืนที่ไร้แสงไฟ ขับขี่ถูกกฎหมาย ปราศจากเหตุอันตราย กลับถึงบ้านอย่างปลอดภัย”** นะครับ

(ปริกษาการฟ้องคดีปกครองได้ที่ “สายด่วนศาลปกครอง 1355”)